

Пише:
Небојша
Јанковић

Ванкувер, фебруар 2009.

ДИПЛОМАТИЈА ПРОТИВ ГЕОГРАФИЈЕ

Ако не најбољи онда свакако најхрабрији новинарски текст написао сам пре 25 година. Изашао је у НИН-у и пренела га је дневна штампа. У тексту сам позвао тадашњу југословенску дипломатију да се окане екви-дистанце између Истока и Запада, сведе на минимум своје активности у Покрету Несврставања и реализацију политичких и економских интереса државе почне да остварује у свом непосредном европском окружењу.

Да ми је неко рекао да ћу се истим проблемом бавити почетком 2009-те живећи већ 15 година на другом континенту, не само да не бих веровао већ би ту вероватно пале и теже речи. Јер, што рече један народни посланик из мог кратког стажа у Скупштини Србије почетком деведесетих: "Јес' да смо Срби, али нисмо ваља толико блесави!" Е, мој Радомире! Тако се, наима, сиром' звао... Но, да пређем на ствар

Протеклих дана а и шире (дакле, месеци) шеф српске дипломатије господин Јеремић вредно обилази светске престонице промовишући државни и национални интерес што му је у опису радног места. Мало Брисел, Париз и Стокхолм где изјављује да ова година мора бити пресудна за интеграцију Србије у Европу, мало палата УН у Њујорку где се "одлучује о будућности Косова".

Са интеграцијама иде теже, ем светска криза, ем Младић никако да се придружи Шешељу у "растурању Хашког Трибунала". Али зато у Уједињеним Нацијама - чиста идила. И Зимбабве и Венецуела и Иран, и Мугабе и Чавес и Ахмадинежад и цела Исламска Конференција - сви они подржавају српски суверенитет на Косову. Проблем је једино у томе што ни међу њима нико ништа не ради цабе, а ми то никако да схватимо.

Људска права и државни интерес

Само што су речи подршке праведној српској ствари почеле да стижу и са најудаљенијих тачака кризом притиснутог глобуса, у Уједињеним Нацијама уприличен је први тест захвалности Београда својим помало заборављеним несврстаним пријатељима. На иницијативу неколико земаља Запада (а, ко би други) почела је расправа о кршењу људских права у Ирану.

Можда је ред да подсетимо да је реч о држави чије је пуно име Исламска Република Иран што само по себи не би било ништа лоше уколико би придев у називу дефинисао верску припадност преко четири петине Иранаца који заиста јесу исламске, шиитске вероисповести. Ради се међутим о држави која је у својој интерпретацији Ислама ирански народ подвргла најекстремнијој врсти теократске диктатуре и која већ деценијама ту врсту верско-политичке праксе извози у разне делове света.

Све је својевремено почело повратком у Техеран Имама Хомеинија (из из-

гнанства у Паризу) кога је одушевљено поздравила милионска маса људи. Њихово одушевљење је кратко трајало. Нова исламска власт убрзо је показала своје право лице организујући јуришне одреде Пасдарана - чувара исламске револуције - који ће у револуционарном жару, без икакве стварне потребе и, наравно, без суда, побити неколико милиона људи.

За оне за које су људска права некаква "соршевска" измишљотина и ујурма можда је потребно кратко поменути улогу Исламске Републике Ирана на међународном плану. Тојест у организацији и операционализацији идеје о Џихаду, светом рату против неверника, кроз стварање или подршку таквим организацијама као што су авганистански Талибани, Хезбола у Либану, чеченски терористи или међународни одреди "муцахедина" који ће за време рата у Босни починити стравичне злочине против српског становништва.

Одлука Србије да буде једина европска земља која неће осудити кршење људских права у Ирану изазвала је изненађење код приличног броја наших европских пријатеља па и оних који нису и немају намеру да признају косовску независност. А управо Косово, према речима министра Јеремића, главни је разлог ове "прагматичне" одлуке.

Право, правда, политика

Но, да би једна оваква одлука била заиста прагматична (а реал-политика оправдава и савез "са црним ђаволом"), такав, прагматично постављен, мора да буде и њен циљ. Према речима Вука Јеремића после "велике победе српске дипломатије" када је Генерална Скупштина УН прихватила наш предлог да Међународни Суд Правде оцени да ли је самопроглашење косовске независности у складу са међународним правом, најважније је да, док та оцена не стигне, што мањи број међународних субјеката ту "независност" званично призна.

За разматрање реалности овако постављеног циља мање је важно што до одлуке Међународног Суда може да протекне и неколико година, чак није толико битно ни што ће та

одлука бити необавезујућа. Много је важније што господин Јеремић, као и ја који ове редове исписујем, већ сада зна да ће одлука Међународног Суда бити исто онако амбивалентна и вишезначна каква је по том питању и сама повеља Уједињених Нација која у подједнакој мери уважава и суверенитет међународно признатих држава и право народа на самопредељење. Можемо, најупштеније речено, очекивати пресуду којом се каже да је одлука о проглашењу косовске независности

у нескладу са међународним правом, али да је она резултат борбе Албанаца за самоопредељење, што је опет последица Милошевићеве владавине.

Ако Министар има некакве другачије информације можда је ред да нам каже, па да коначно знамо зашто се, као у случају Ирана, овако бламирамо пред демократском Европом а нарочито оним њеним делом (Грчка, Италија, Шпанија, Шведска, Чешка, Словачка) који, и поред свега што годинама сами себи чинимо, покушава да нас разуме и подржи.

И ово и оно

Да би смо бар покушали да у свему овоме будемо објективни ваља приметити да епизода са људским правим у Ирану није изолован експец. Повратак "несврстаним пријатељима" само је део српске политике новијег датума чија је одлика да често покушава да помири непомирљиво.

Почело је изборном крилатицом "И Европа и Косово" која добро звучи све док се неко озбиљно не запита: а да ли ће то тако стварно и моћи, па све до ново-старе (титоистичке) максиме

и Исток и Запад, и Брисел и Москва и Вашингтон и Кина, итд.

У овако замишљеном виртуелном еквилибријуму нова српска спољно-политичка доктрина често је у вапијућем нескладу чак и са елементарним географским чињеницама. То је посебно видљиво у односима са Русијом. Када су прошле године руске трупе, на исти начин и са истом аргументацијом дали Осетији и Абхазији "независност" отцепивши их од Грузије, као и НАТО Косово од Србије, из београдских дипломатских кругова могли су се чути, додуше патетично русофилни, али у основи тачни коментари. Према њима би и тај Сакашвили морао најзад да схвати да је сићушна Грузија део руске интересне сфере па би тако морао и да се понаша. Једино ја не могу да схватим како сићушна Србија окружена са свих страна чланицама ЕУ и НАТО може гласно да промовише политику "И Исток и Запад, и ово и оно", проглашава "војну неутралност" и изводи несврстане керефেকে из Брозовог арсенала.

Овим, дакако, не желим да тврдим да равнотежа у спољнополитичкој оријентацији није могућа већ да она не би смела да буде предмет јавних декларација, "борбе за правду и право" и сличних излива дипломатији непримерене "буке и беса". Пример да то све може и на други начин је још сићушнија држава од Србије, једна од две балканске земље са којом тренутно практично немамо дипломатске односе - Црна Гора.

Црногорци су прво све што је вредело у држави распродали руским тајкунима. Онда су признали Косово да би припитомили аждају у недрима и обезбедили мирну границу према Албанији. Затим су најавили да ће ове године поднети захтев за пријем у ЕУ и до 2012 ући у НАТО. Већ дуже време нико их не пита како су оно "ослобађали" Дубровник, нити је Хаг пун њихових "соколова". Чак се ни онај шверц цигарета више не помиње.

Европи мило, Русија задовољна. Истина, правда, братство, чојство & јунаштво - у "Горском Вијенцу," где им је и место. А Мило на власти. Довијека.

subscription - ùреñùлаñа

Преñùлаñујет се на листи КИШОБРАН и ùрилажет чек у вредности \$36.00 (12 бројева - 12 issues)

IME (NAME): DATUM (DATE):

ADRESA (ADDRESS):

TEL /FAX:

E-MAIL: POTPIS (SIGNATURE):

Make cheque or money order payable to: KISOBRAN

КИШОБРАН
НАЈЗАПАДНИЈЕ СРПСКЕ НОВИНЕ

Поуниште овај листић, ùошалуште га на доњу адресу, и следећих дванаест бројева КИШОБРАН-а бам сùиже ùошùом.

KISOBRAN, #368-3495 Cambie Street, Vancouver, B.C. V5Z 4R3